

Tribunals: entre ficcions i mentides

Sempre hi ha distància entre la realitat i la manera que tenim de descriure-la, explicar-la o voler transformar-la, sempre hi ha distància entre “les paraules i les coses”. Això ho sabem, però tendim a oblidar-ho.

Les ideologies han anat creant al llarg del temps “ficcions lingüístiques” legitimadores (diverses concepcions de la llibertat, la igualtat, la classe social, la nació, els déus, els valors, etc.) que mai coincideixen amb la realitat a què es refereixen. Viure en un univers de ficcions no equival, però, a fer-ho en un oceà de mentides. No totes les anàlisis i propostes són equivalents. Hi ha ficcions que sense coincidir amb la realitat no menteixen.

La qualitat d'un estat de dret està també relacionada amb la densitat de mentides que emanen de les seves institucions. Quan aquestes últimes en fan un ús sistemàtic estan indicant el caràcter pervers i de baixa qualitat de l'estat de dret i de la democràcia corresponent. Ho estem veient en estats de la Unió Europea: Hongria, Polònia, Eslovàquia, la República Txeca... i a l'actual estat espanyol. De fet, avui ja no cal ser un estat estrictament democràtic i de dret per ser membre de la UE. Això resulta una asseveració que fa poc temps hauria semblat un impossible. Però els fets apunten en aquesta direcció. En alguns estats, els articles del Tractat de la UE que apel·len als valors liberal-democràtics són cada vegada més un conjunt de ficcions retòriques que tendeixen a convertir-se en *mentides sistèmiques*.

Hi ha diversos indicadors que mostren que l'estat espanyol està es-

devenint un engany de dret. En primer lloc, el tipus d'aplicació de l'article 155 vulnera la mateixa Constitució. Hi ha bastant consens entre els juristes que aquest article no permet en cap cas dissoldre un Parlament o cessar un govern autonòmic. Es tracta d'una possibilitat que va ser explícitament rebutjada en el període constituent. Estem davant d'un frau de llei.

A més, quan la màxima autoritat del poder judicial (president del Tribunal Suprem i del Consell General del Poder Judicial) presenta la unitat d'Espanya com la base i el fonament de l'estat de dret, significa que aquest últim és subsidiari i, per tant, prescindible quan s'amenaça aquella unitat.

En relació a Catalunya, els comportaments d'alguns jutges del Tribunal Suprem (TS) i de l'Audiència Nacional (AN) vulneren el principi de legalitat en nom del d'oportunitat política, i se situen a la pràctica per sobre de la llei. No és que hi hagi “desproporcionalitat” en les mesures preses, sinó, més aviat, arbitrarietat i discrecionalitat. Als jutges Llàrena i Lamela se'ls pot atribuir allò que el físic rus Landau deia dels cosmòlegs: “Acostumen a estar equivocats, però no dubten mai”.

Es fàcil constatar que en les “mesures cautelars” d'aquests tribunals hi ha una voluntat de criminalitzar idees legítimes i perfectament legals. Mentre inventen una sèrie de pretesos delictes (rebel·lió, terrorisme, etc.) que no s'apliquen als casos concrets, la fiscalia i els tribunals s'inhibeixen davant les agressions

FERRAN REQUEJO

CATEDRÀTIC DE CIÈNCIA POLÍTICA
A LA UPF

Hi ha diversos indicadors que mostren que l'Estat està esdevenint un engany de dret

policials i de l'extrema dreta, actuant com si aquests fets no fossin rellevants. La imparcialitat de la cúpula del poder judicial fa temps que ha saltat pels aires.

Les invasions del poder executiu en el poder judicial i del poder judicial en el poder legislatiu són també indicadors d'una laminació profunda de l'estat de dret. La *tiranía de la majoria* resulta imparitable quan els jutges no actuen amb imparcialitat i la separació de poders és molt deficient.

També es constata una voluntat de voler deixar resoltos els casos judicials en la fase d'instrucció, redactant interlocutòries amb vocació de sentència ferma. Els informes de la Guàrdia Civil en què es basen algunes de les acusacions suposadament pericials són autèntics nyaps mancats de rigor i sobrats de valoracions que s'acosten als procediments del franquisme. La interpretació que es fa de la desobediència vulnera drets polítics i regles procedimentals, mentre que les imputacions de “terrorisme” mostren una clara parcialitat prevaricativa. Passar amb la rapidesa i impunitat que ho fan algun jutges de les ficcions a les mentides sosca va la legitimitat de tot el sistema constitucional.

Per la seva banda, el Tribunal Constitucional (TC), dotat gràcies al PP d'unes capacitats executives inèdites a Europa, pren mesures cautelars no sol·licitades per ningú sobre temes que ni tan sols ha admès a tràmit (!). Es tracta d'un absurd procedimental que vulnera,

a més, l'autonomia i la inviolabilitat parlamentàries (competències de la mesa del Parlament). El judicial és un poder tan criticable com tots els altres, i encara més en seu parlamentària. Que un Parlament debati sobre una llei declarada inconstitucional no trenca cap principi liberal-democràtic.

Amb més de dos milions de ciutadans catalans que donen suport a partits independentistes, la por i la repressió de l'Estat no semblen una bona estratègia per solucionar el conflicte de fons. La dissuasió és i serà escassa. El convenciment i la persuasió són i seran inexistents. El que es fa és establir la inestabilitat.

A diferència d'altres àmbits, el poder judicial espanyol no va ser reformat després de la Transició. En bona part, el poder judicial segueix la inèrcia i els estils de la cultura jurídica de la dictadura.

Són molt clars els advertiments del Consell d'Europa sobre els dèficits de l'estat de dret espanyol. També ho són les conclusions dels relators de drets humans i de llibertat d'expressió de l'ONU, així com les queixes d'Amnistia Internacional sobre les obstruccions de la fiscalia a investigar els fets de l'1 d'octubre. I sembla que se li girarà feina al Tribunal Europeu de Drets Humans amb els recursos contra les previsible sentències dels tribunals espanyols. Recordem que aquest tribunal europeu ja ha condemnat diverses vegades l'estat espanyol per incompliment del Conveni de Drets Humans.

Del TC, el TS i l'AN es pot dir allò que Cervantes atribuïa als humans: “*Cada uno es como Dios le hizo, y aun peor muchas veces*” (*El Quijote*, segona part).